Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

Методика написання наукових текстів

Шифр та назва спеціальності
D4 Публічне управління та адміністрування

Інститут
ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Спеціалізація

Кафедра
Соціології і публічного управління (305))

Освітня програма
Публічна політика та управління соціально-економічними змінами

Тип дисципліни
Спеціальна(фахова) підготовкаа

Рівень освіти
Третій (освітньо-науковий, PhD)

Форма навчання
Денна, заочна

Семестр
3

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Мороз Володимир Михайлович
volodymyr.moroz@khpi.edu.ua
Доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри соціології і публічного управління

Досвід професійної діяльності – 33 роки.
Автор понад 300 наукових та навчально-методичних праць. Стаж професійної діяльності за посадами які відповідають спеціальності «Публічне управління та адміністрування» понад 14 років. Стаж науково-педагогічної діяльності понад 19 років. Експерт з оцінювання проєктів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що подаються для участі у конкурсах, які проводить МОН України, за тематичним напрямом «20. Соціальні і гуманітарні науки». Член експертної групи МОН України з професійної педагогіки, психології та змісту професійної (професійно-технічної) освіти. Член редакційних колегій трьох фахових наукових видань. Досвід роботи у спеціалізованих вчених радах із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора наук з державного управління понад 8 років. Автор та організатор спільних з литовськими та польськими університетами заявок на отримання грантової підтримки наукових досліджень у межах українсько-польських та, українсько-литовських науково-дослідних проектів. Співавтор та співорганізатор позагрантових наукових проектів із *зарубіжними* ЗВО (Латвія, Китай та Фінляндія). Пройшов підвищення кваліфікації в: Регіональному інституті адміністрації м. Лілль (Франція); Університеті Тампере (Фінляндія); Балтійській Міжнародній Академії (Латвія); Академії соціальних наук (Польща). Голова Громадської організації «Академія соціальних трансформацій та інноваційного управління» (Україна)

Провідний лектор з дисциплін: «Методологічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»»; «Публічна політика та врядування»; «Публічне управління та сталий розвиток»; «Ризик-менеджмент в системі прийняття управлінських рішень»; «Світоглядні засади управлінської діяльності»; «Публічне управління національною безпекою в умовах глобальних викликів» тощо.
Детальніше про викладача на сайті кафедри
http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad

КРУГЛОВ Віталій Вікторович

vitalii.kruhlov@khpi.edu.ua

Доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ»

Детальніше про викладача на сайті кафедри
http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad

ТЕРЕЩЕНКО Діна Акрамівна

dina.tereshchenko@khpi.edu.ua

Докторка наук з державного управління, професор, професорка кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ»

Детальніше про викладача на сайті кафедри
http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad

Загальна інформація

Анотація

Освітня компонента спрямована на: освітня компонента спрямована на: формування уявлення про особливості та практики підготовки та написання наукових текстів; актуалізацію загальних вимог які висуваються до наукового тексту та визначенню інструментарію для його написання; опанування технологій підготовки академічного тексту та його структурування за змістом та формою; ознайомлення з алгоритмом роботи вченого над рукописом наукової статті та особливостями використання інструментарію штучного інтелекту у сфері академічного письма; розвиток культури академічного письма та виховання нульової толерантності до порушення правил академічної доброчесності.

Мета та цілі дисципліни

Надати здобувачам вищої освіти знання щодо особливостей роботи вченого над змістом наукового тексту, а також сформувати навички щодо використання інструментарію його складання та підготовки до друку. Досягнення цієї мети забезпечується виконанням таких основних завдань: актуалізувати передумови написання академічного тексту та конкретизувати інструментарій його підготовки; з’ясувати особливості структурування академічного тексту в залежності від його різновиду; розглянути практики роботи над змістом структурних частин публікації та визначити потенціали ШІ для підвищення її ефективності; сприяти становленню академічної доброчесності та розвитку дослідницької культури

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

Компетентності

Освітня компонента належить до блоку вибіркових, а отже її участь у формуванні загальних та спеціальних компетентностей випускника освітньої програми є допоміжною. Освітня компонента зосереджена на формуванні індивідуальної траєкторії розвитку здобувача вищої освіти, а отже сформовані за результатами засвоєння передбачених нею навчальні матеріали – забезпечують набуття спеціалізованих за своїм змістом (профілем) знань та вмінь відповідно до конкретних функцій. Разом з тим, зміст освітньої компоненти не лише поглиблює знання (розширює світогляд) за фокусом конкретної освітньої компоненти, а й сприяє формуванню таких з передбачених освітньою програмою компетентностей:
ЗК_01. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.
ЗК_02. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.
ЗК_03. Здатність ініціювати дослідницько-інноваційні проекти та автономно працювати під час їх реалізації.
ЗК_05. Здатність налагоджувати наукову взаємодію, співробітництво.
СК_01. Здатність до оволодіння та розвитку методології наукової, педагогічної та управлінської діяльності.
СК_03. Здатність забезпечувати належний рівень якості наукових/науково-методичних продуктів, послуг чи процесів.
СК_06. Здатність планувати й організовувати роботу дослідницьких колективів з вирішення наукових і науково-освітніх завдань.
СК_11. Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування.
СК_12. Здатність критично аналізувати зміст та практику реалізації публічної політики на всіх рівнях її актуалізації, а також генерувати нові ідеї щодо її вдосконалення..

Результати навчання

Освітня компонента належить до блоку вибіркових, а отже її участь у забезпеченні передбачених освітньою програмою результатів навчання є допоміжною. Освітня компонента зосереджена на розширенні світогляду здобувача вищої освіти за конкретним напрямом, а отже сформовані внаслідок засвоєння передбачених нею навчальні матеріали – забезпечують формування унікальних (позапрограмних) результатів відповідно до конкретного фокусу уваги. Разом з тим, засвоєння змісту освітньої компоненти дозволяє сформувати не лише унікальні (позапрограмні) результати навчання, а й сприяє досягненню таких з передбачених освітньою програмою результатів навчання:
РН_02. Знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності.
РН_03. Знати та уміти застосовувати загальні та спеціальні методи наукового пізнання, закони, закономірності та принципи управління для розв'язання проблем публічного управління та адміністрування.
РН_04. Уміти застосовувати сучасні інформаційні технології та інструменти в науковій, освітній (педагогічній) і професійній діяльності.
РН_11. Уміти отримувати науково-прикладні результати, які сприяють розв'язанню важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, що мають загальнонаціональне або світове значення.
РН_13. Вільно спілкуватись (комунікувати) в академічному та професійному середовищі, у тому числі й іноземною мовою, з проблематики публічного управління та адміністрування, а також вміти презентувати науковій / професійній спільноті результати останніх наукових досліджень та передових практик щодо розв'язання значущих проблем у сфері наукової / професійної діяльності за спеціальністю.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 20 год., практичні роботи – 20 год., самостійна робота – 80 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного засвоєння освітньої компоненти необхідно мати знання та практичні навички з таких освітніх компонент: «Світоглядні, методологічні та соціокультурні засади наукової діяльності»; «Організація науково-дослідної та інноваційної діяльності»; «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Під час вивчення освітньої компоненти передбачається: організація інтерактивної роботи здобувачів вищої освіти за напрямом аналізу масивів інформації (офіційні веб-сторінки закладів вищої освіти щодо діяльності спеціалізованих вчених рад та разових спеціалізованих вчених рад за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; веб-сторінка інформаційного ресурсу академічних текстів України; веб-сторінки органів публічного управління та міжнародних моніторінгових місій тощо); проведення поточного опитування здобувачів вищої освіти щодо змісту освітньої компоненти; виступи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях; звітування про виконання практичних завдань тощо.

Методами навчання у викладанні освітньої компоненти «Публічне управління та сталий розвиток» є:

– методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (словесні (бесіда, дискусія, лекція, робота з літературно-інформаційними джерелами); наочні (ілюстрація практичними прикладами); практичні (практичні заняття) методи навчання тощо);

– методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності (методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії з проблематики освітньої компоненти; забезпечення успіху в навчанні (метод відкритих перспектив); навчально-пізнавальні ігри за фокусом уваги освітньої компоненти; формування інтересу до проблематики освітньої компоненти; апелювання до практики функціонування суб'єктів та об'єктів публічного управління у т.ч. й апелювання до життєвого та професійного досвіду – storytelling) тощо);

– методи стимулювання обов'язку і відповідальності у засвоєнні освітньої компоненти (пояснення суспільної та особистої значущості здобувача вищої освіти; формулювання вимог до здобувача вищої освіти, дотримання яких забезпечує успішне виконання закріплених за ним обов'язків; заохочення до відповідального та зразкового виконання здобувачем вищої освіти своїх обов'язків; оперативний контроль та висвітлення переваг та недоліків за його результатами; заохочення здобувача вищої освіти до повторного виконання ним тих завдань, оцінка за які не відповідає його потенціалу тощо);

– методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;

– бінарні, інтегровані (універсальні) методи (поєднання декількох методів в єдину систему для досягнення комплексної мети навчання, наприклад: словесно-наочний; проблемно-пошуковий тощо).

Технологіями навчання у викладанні освітньої компоненти «Публічне управління та сталий розвиток» є:

– пояснювально-ілюстративне навчання (подання та пояснення інформації з дотриманням принципу наочності (схеми, рисунки, діаграми, таблиці тощо); репродукування здобувачем вищої освіти отриманої інформації та виконання практичних завдань за наданим зразком);

– проблемне навчання (виконання під керівництвом науково-педагогічного працівника сформульованих ним відповідно до актуальних проблем публічного управління та адміністрування завдань (пошук шляхів вирішення конкретної проблемної ситуації);

– програмоване навчання (освітня компонента передбачає засвоєння здобувачем вищої освіти чітко визначених за конкретними темами питань, а також оцінювання рівня їх засвоєння, як під час безпосереднього проведення занять (поточний контроль) так й наприкінці розгляду передбаченого освітньою компонентною змісту (підсумковий контроль));

– диференційоване навчання (організація навчально-виховного процесу з прийняттям до уваги, з одного боку, типових індивідуальних особливостей здобувачів вищої освіти, а з іншого – фокусу їх науково-дослідної уваги).

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Загальна характеристика наукового тексту. Специфіка наукового тексту (науковий текст як спосіб подання наукової інформації; поділ наукових текстів на тексти-констатації та тексти-міркування; раціональний характер наукового тексту; відмінність наукового тексту від художнього (місце та роль базисних конструктів); особливості наукового тексту) Структура наукового тексту (наукове дослідження як підгрунття для наукового тексту (обґрунтування первинності наукового дослідження по відношенню до наукового тексту); основні характеристики наукового тексту (проблемність, гіпотетичність, цілеспрямованість, зв'язність); загальна характеристика типових частин наукового тексту (постановочна, дослідницька та заключна); різновиди простих наукових текстів (оглядний; методологічний; емпірико-фактологічний; теоретичний; пояснювальний; додатковий; вторинний) та їх характеристика	2
Тема 2. Види наукових текстів Тези як самостійний різновид наукової продукції (функціональне призначення тез; загальні вимоги до змісту та структурування тез; обсяг тез; теорія та практика організації роботи дослідника над написанням тез; оформлення тез) Аналітичний документ та його особливість (специфіка та цільове призначення; обсяг, стиль та структура аналітичного документу)	2
Тема 3. Академічний текст: організація та технології роботи Основні засади академічного письма (академічне письмо як складний багатоплановим комплекс компетенцій та навчальна дисципліна; категоріальний зміст дефініції «дискурс» та «науковий текст»; академічна грамотність; інформаційна грамотність; міжкультурна грамотність; сучасне поняття академічної грамотності та його структура; операційний вимір; культурний вимір; критичний вимір; переглядове читання; ознайомлювальне читання; поглиблене читання; Аналітико-критичне, творче читання)	2
Тема 4. Академічний текст: організація та технології роботи Моделі академічного тексту. гамбургер-модель (метафора гамбургера для пояснення структури тексту; сутність «гамбургер-моделі» в академічному тексті; приклади використання гамбургер-моделі в сучасних традиціях структурування академічного тексту)	2
Тема 5. Основні елементи наукового тексту та їх загальна характеристика через призму фокусу спеціальності «Публічне управління та адміністрування» Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв’язок із важливими науковими чи практичними завданнями (Цілі сталого розвитку ООН; міжнародні зобов’язання України; План діяльності Уряду та його пріоритетні завдання; стратегії розвитку (за галуззю); Державні цільові програми (за галуззю); програми регіонального розвитку; потреби суспільства тощо; практичні конструкти з формулювання «постановка проблеми»). Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується дана стаття (інструментарій виділення не вирішених раніше частин	2

загальної проблеми, та особливості його використання; практичні конструкти з формулювання «виділення не вирішених раніше частин»)	
Тема 6. Допоміжні елементи наукового тексту та їх загальна характеристика через призму фокусу спеціальності «Публічне управління та адміністрування» Місце та роль ілюстративного матеріалу у науковому тексті (креслення, технічні рисунки, схеми, фотографії, репродукції, діаграми, карти і графіки); особливості оформлення ілюстрацій; правила використання ілюстрацій в науковому тексті)	2
Тема 7. Алгоритм роботи вченого над рукописом наукової статті Часові витрати автора на підготовку рукопису наукової статті (обсяги роботи автора над підготовкою рукопису наукової статті через призму норм ЗВО; порівняння нормативних витрат часу на підготовку рукопису наукової статті з витратами часу на підготовку інших різновидів наукових публікацій (порівняння витрат часу на підготовку рукописів для оприлюднення у різних різновидах наукових журналів, наприклад категорії А та Б; монографія, тези тощо)	2
Тема 8. Інструментарій штучного інтелекту у сфері академічного письма Основи академічного письма в епоху ШІ: від генерації ідей до розвитку критичного мислення (потенціал використання ШІ у сфері академічного письма (переваги та ризики використання); потенціали ШІ для корекції стилю, структури та логіки викладу текстів; основні напрямки застосування ШІ в академічному письмі (генерація ідей, редагування тексту, перевірка на плагіат, аналіз стилістики та автоматизація цитування тощо); впливу ШІ на розвиток критичного мислення у автора наукового тексту; місце та роль ШІ у підготовці наукового тексту (акцент уваги на допоміжної функції ШІ); авторство тексту та ШІ; роль викладачів у формуванні культури використання ШІ; методичні підходи до використанні ШІ у науковій діяльності). Рекомендації щодо відповідального використання генеративного штучного інтелекту в дослідженнях (рекомендації для дослідників; рекомендації для науково-дослідних організацій; рекомендації для організацій, що фінансують дослідження; дослідницька доброчесність; надійний (довірений) ШІ; підходи до принципів використання ШІ)	2
Тема 9 Нормативно-правові засади регулювання авторського та суміжних прав на академічні тексти Відносини щодо набуття, здійснення та захисту авторських прав (відповідно до норм Закону України «Про авторське право і суміжні права») (визначення термінів; правове регулювання відносин у сфері авторського права і суміжних прав; зміст, суб'єкти і об'єкти авторського права; особисті немайнові права автора; майнові права інтелектуальної власності на твір; співавторство; авторське право на службовий твір; об'єкти суміжних прав; захист авторського права і суміжних прав).	2
Тема 10. Академічна доброчесність як механізм запобігання порушення авторських прав на наукові тексти Інституційні засади академічної доброчесності: філософська та правова концептуалізація (академічна доброчесність як фермен-каталізатор системних соціальних змін; філософські аспекти сприйняття змісту академічної доброчесності (доброчесність як моральний принцип; доброчесність як характеристика гідності людини; доброчесність як інструмент досягнення істини; доброчесність як інститут захисту цінностей); заклади освіти як інститути підтримки доброчесності)	2
Загальна кількість годин	**20**

Практичні заняття

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти *a*
Тема 1. Загальна характеристика наукового тексту.	2	1.0

Етапи роботи над науковим текстом («мотиваційні утворення щодо написання наукового тексту («для чого хочеш писати?», «стосовно чого хочеш писати?», «що хочеш писати?», «для кого хочеш писати?», «як хочеш писати?»); завдання або поклик як детермінанта початку роботи з написання наукового тексту; планування діяльності; пошук та обробка джерел інформації; узагальнення інформації; проведення дослідження / експерименту; отримання результату та його зіставлення з результатами інших вчених; апробація результатів; опрацювання висновків)		
Тема 2. Види наукових текстів Наукова стаття як основний різновид наукової публікації (функції наукової статті (дослідницька; презентаційна; комунікаційна; атестаційна); основні етапи роботи над статтею та їх загальна характеристика; класифікація наукових статей; структура статті; недоліки наукових статей; теорія та практика організації роботи дослідника над написанням наукової статті)	2	1,0
Тема 3. Академічний текст: організація та технології роботи Концепція «персональний процес – практика – публічний продукт» у створенні академічних текстів (формула трьох «П»: писемність як це процес; продукт як результат; практика як апробація; характеристика концепту «програма письма + персональний процес + практика = публічний продукт»; потенціали асоціативного прикладу.	2	1,0
Тема 4. Академічний текст: організація та технології роботи Центральна модель базового академічного письма (модель структурування академічного письма на основі п’яти абзацного принципу розбудови есе (five-paragraph essay); five-paragraph як ілюстрація; особливості структурування академічного письма на основі п’яти абзацного принципу (вступ; основна частина з трьох підрозділів (кожен підрозділ – окрема ідея щодо розкриття змісту предмету уваги); висновок))	2	1,0
Тема 5. Основні елементи наукового тексту та їх загальна характеристика через призму фокусу спеціальності «Публічне управління та адміністрування» Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв’язання цієї проблеми і на які спирається автор (вимоги до аналізу джерел за часом та місцем їх актуалізації; вимоги до вибірки публікацій для аналізу за авторитетністю їх авторів; методи проведення аналізу основних досліджень; особливості формулювання узагальнень щодо результатів проведеного аналізу; практичні конструкти з формулювання «аналіз останніх досліджень») Формулювання цілей статті (постановка завдання) (забезпечення кореляції між назвою публікації та сформульованою метою; діалектика зав’язків мети публікації з предметом проведеного дослідження; забезпечення логіки між метою та завданнями; практичні конструкти з формулювання «формулювання цілей статті».	2	1,0
Тема 6. Допоміжні елементи наукового тексту та їх загальна характеристика через призму фокусу спеціальності «Публічне управління та адміністрування» Таблиці та їх потенціал для підвищення наочності інформаційного матеріалу (таблиці як спосіб подання інформації; функції таблиці у науковому письмі; правила оформлення таблиць та особливості їх подання у тексті).	2	1,0

Інформаційні джерела та посилання на них (функції посилань; правила цитування та особливості їх використання (за часом, за актуальністю, за авторитетом автора тощо); стандарти оформлення посилань та вимоги щодо їх дотримання; правила оформлення списку використаних джерел)		
Тема 7. Алгоритм роботи вченого над рукописом наукової статті. Загальний алгоритм підготовки наукової публікації (планування дослідження та його проведення; узагальнення отриманих результатів та їх апробація під час роботи науково-комунікативних заходів; корегування переліку обраних для проведення дослідження методів та повторне їх використання (за необхідності); вибір різновиду публікації для оприлюднення результатів дослідження; складання плану роботи над рукописом та підготовка рукопису відповідно до норм конкретного видання; подання рукопису до редакційної колегії; реагування на зауваження рецензентів; повторне подання рукопису).	2	1,0
Тема 8. Інструментарій штучного інтелекту у сфері академічного письма Використання штучного інтелекту в академічному письмі як інструменту покращення якості текстів (можливості та переваги використання ШІ для підвищення якості академічних текстів; , ШІ як інструмент для вдосконалення граматичних перевірок академічних текстів та підвищення рівня використання різноманітних мовних конструктів та логіки їх подання; потенціали Grammarly і Paperpal для покращення стилю і граматики текстів; потенціали ChatGPT для генерування нового контенту; обмеженість ШІ у забезпеченні точності фактичного змісту та глибини контекстуального розуміння наукової проблематики; потенціали ШІ у забезпеченні точності, логічності та стилістичної відповідності наукових текстів; обґрунтування необхідності поєднання інструментів штучного інтелекту з авторським контролем).	2	1,0
Тема 9. Нормативно-правові засади регулювання авторського та суміжних прав на академічні тексти Реєстрація авторського права на твір: покрокова інструкція (алгоритм реєстрація авторського права на твір).	2	1,0
Тема 10. Академічна доброчесність як механізм запобігання порушення авторських прав на наукові тексти Академічна доброчесність і штучний інтелект: подолання викликів у освітньо-науковій діяльності України та зарубіжних держав (актуалізація принципи академічної доброчесності в умовах активного використання ШІ; вплив розвитку ШІ на науково-дослідну діяльність та написання академічних текстів; глобальні проблеми використання ШІ в освіті; нормативно-правові обмеження для використання ШІ підчас написання наукових текстів (рівень ЗВО та національний рівень)). Загальнодоступні програми перевірки тексту на плагіат (загальна характеристика інструментарію Unplag, Unicheck, Antiplagiat.su, EduBirdie тощо; особливості використання програми перевірки тексту на плагіат).	2	1,0
Загальна кількість годин	**20**	$\sum_{i=1}^{n} a_i$

Контрольні роботи

Контрольні роботи не передбачено

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання (за наявності).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення/ перелік питань	Кількість годин
Тема 1. Загальна характеристика наукового тексту. Загальні вимоги до наукового тексту (чітка структура за змістом та формами (розділи, підрозділи, параграфи, частини, абзаци, речення); зрозуміла композиційність (зіставлення, додавання, сполучення, поєднання в єдине ціле у певному порядку); відсутність декларативності (доказовість за рахунок використання інструментарію: порівняння об'єкті між собою; виявлення специфіки; визначення тенденції тощо); системність логіки подання; творчість подання; уникнення двозначності (використання загальноприйнятого для конкретної науки термінологічного апарату); цифрове та графічне супроводження матеріалу; уникнення повторів; завершеність та концептуальна цілісність) Навички написання текстів та їх формування (механізми розвитку навичок з написання академічних текстів; рекомендації Г.Сельє для молодих вчених щодо перших кроків у написанні академічних текстів)	8
Тема 2. Види наукових текстів Звіт за результатами наукового дослідження (звіт за результатами наукового дослідження як офіційний документ; різновиди звітів (анотований; проміжний або поточний; завершальний або підсумковий) та їх характеристика; особливості структурування та оформлення звіту за результатами наукового дослідження; основні недоліки звітів) Наукова монографія (монографія як наукове книжкове видання; функціональне призначення монографії; різновиди монографій; структура та обсяг типової монографії; монографія як кваліфікаційна праця; недоліки монографії; організація роботи над монографією)	8
Тема 3. Академічний текст: організація та технології роботи Місце та роль критичного мислення в академічному письмі (лінійна та нелінійна характеристики академічного тексту; соціальна характеристика критичного мислення; потенціали критичного мислення для підготовки академічного тексту; поняття і терміни) Критичне мислення та критична раціональність: поняття та практика (ознаки критичного мислення; критичне мислення як механізм розбудови логіки та впорядкування дослідження; критерій раціональності в критичному мисленні; складових раціональності (нормативна, дескриптивна та прескриптивна) та їх характеристика; міждисциплінарність критичного мислення).	8
Тема 4. Академічний текст: організація та технології роботи Цілісність академічного тексту (різниця між поняттями «текст» і «академічний текст» (порівняння категоріального змісту тлумачень); «академічний текст» та «дискурс» (порівняння категоріального змісту тлумачень); ознаками академічного дискурсу; потенціали принципу тріади для розбудови академічного тексту (вступ, основна частина, висновок)) Потенціали риторична тріади для структурування тексту (механізми забезпечення цілісності і цілеспрямованості тексту; фокус академічного тексту; організація тексту (інструменти «склеювання» частин тексту; забезпечення причинно-наслідкових зав'язків між структурними одиницями тексту); механіка тексту (слова, синтаксис, граматика, частково стилістика); терміни і визначення.	8

Тема 5. Основні елементи наукового тексту та їх загальна характеристика через призму фокусу спеціальності «Публічне управління та адміністрування» Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів (логіка розбудови тексту основної частини; вимоги які висуваються до тексту основної частини; зв'язок змісту основної частини з метою статті та сформульованими завданнями; місце та роль поточних узагальнень автора у межах основного матеріалу дослідження; практичні конструкти з формулювання «виклад основного матеріалу» Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку (вимоги які висуваються до змісту та форми подання висновків; логіка зав'язків між висновками, метою та завданнями; практичні конструкти з формулювання «висновки з даного дослідження»)	8
Тема 6. Допоміжні елементи наукового тексту та їх загальна характеристика через призму фокусу спеціальності «Публічне управління та адміністрування» Додатки та доцільність їх використання (місце та роль додатків щодо основного академічного тексту; обґрунтування необхідності використання додатків; правила оформлення додатків та посилань на них)	8
Тема 7. Алгоритм роботи вченого над рукописом наукової статті. Конкретизація змісту окремих з етапів роботи автора над текстом рукопису статті (вибір змістовного спрямування та обґрунтування його актуальності; аналіз літератури за обраним напрямом та виявлення перспективних для вирішення завдань; зв'язок невирішених наукових завдань з проведеним дослідженням та отриманими автором результатами; безпосередня робота над текстом рукопису наукової статті; оформлення рукопису наукової статті відповідно до вимог конкретного видання) Етика спілкування з співавторами рукопису наукової статті та представниками редакційних колегій наукових видань (етичні зобов'язання авторів (відповідальність за зміст рукопису та валідність отриманих результатів; дотримання вимог академічної доброчесності; дотримання законодавства у випадку залучення людей, тварин або використання їх біологічних матеріалів, персональних або конфіденційних даних для проведення експериментів тощо); взаємодія з співавторами щодо проведення дослідження та написання рукопису статті; взаємодія з представниками редакційних колегій наукових видань)	8
Тема 8. Інструментарій штучного інтелекту у сфері академічного письма Вплив штучного інтелекту на розвиток стилістичної унікальності в академічному письмі ((потенціал ШІ для покращення стилістичної виразності академічних текстів (можливості синтаксичного та лексичного аналізу; створення мовної варіативності; підвищення структурної чіткості викладу); пов'язані з автоматизація текстових процесів ризики (стандартизація стилю та втрата індивідуальність авторського викладу; спрощення синтаксичних конструкцій; заміна специфічних наукових термінів на більш узагальнені поняття); етичні виклики використання ШІ (академічна доброчесність; відповідальність за зміст); . аналіз пов'язаних із застосуванням ШІ проблем; рекомендації для використання штучного інтелекту як допоміжного інструменту в академічному письмі) Теоретичні аспекти використання технологій ШІ при підготовці наукових текстів досліджень в галузі публічного управління (технологія штучного інтелекту як інструмент для генерування текстів певної форми та стилю; сфери використання ШІ та його обмеженість в науковій діяльності; вплив ШІ на розвиток теорії та практики публічного управління (перспективи та ризики використання); методи боротьби з ШІ як автором написання наукових текстів (законодавче обмеження доступу ШІ до інформації; створення єдиної мережі наукових публікацій тощо)) Звіт з використання штучного інтелекту дослідниками від Springer Nature (використання ШІ для пошуку контенту (поширеність; мета; демографія);	8

використання ШІ для вибору журналу; рівень довіри та регіональні відмінності; популярні інструменти; роль бібліотек)	
Тема 9. Нормативно-правові засади регулювання авторського та суміжних прав на академічні тексти Зміст авторського права на наукові тексти та особливості їх захисту (виникнення авторського права; особисті немайнові права автора; майнові права на твір; обмеження майнових прав автора; строк дії авторського права; дії, що становлять порушення авторського права і суміжних прав; способи захисту авторського права і суміжних прав) Авторське право на твір та процедура його оформлення (підготовка та подання заявки на отримання авторського свідоцтва; підготовка та подання документів які супроводжують заявку; розгляд заявки; результат та способи отримання результату; строк та вартість надання послуги; видача дубліката свідоцтва про державну реєстрацію авторського права на твір).	8
Тема 10. Академічна доброчесність як механізм запобігання порушення авторських прав на наукові тексти Академічна доброчесність в науковому та освітньому середовищі закладів освіти України: погляд крізь призму наявності штучного інтелекту (академічна доброчесність та практика її дотримання науково-педагогічними та науковими працівниками; норми законодавства України щодо забезпечення академічної доброчесності; відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності; використання ШІ та академічна доброчесність; проблематика використання автором наукового тексту інструментарію ChatGPT через призму принципів академічної доброчесності). Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у випускних кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти НТУ «ХПІ» (основні поняття та визначення (автор, твір, оприлюднення твору, плагіат академічний тощо); порядок перевірки робіт на академічний плагіат; запобігання академічному плагіату; програмно-технічні засоби для перевірки на академічний плагіат).	8
Загальна кількість годин	**80**

Тематика індивідуальних завдань

Виконання аспірантами індивідуального завдання не передбачено

Неформальна освіта

До неформальної освіти відносяться: професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн освіта, професійні стажування тощо. Зарахування результатів навчання, набутих у неформальній освіті розповсюджується як на нормативні, так і на вибіркові навчальні дисципліни/освітні компоненти. Рекомендовані в силабусі елементи неформальної освіти можуть бути зараховані за спрощеною процедурою без додаткової валідації результатів (створення предметної комісії).

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Авторське право на твір. URL: https://guide.diia.gov.ua/view/vydacha-svidotstva-pro-derzhavnu-reiestratsiiu-avtorskoho-prava-na-tvir-c41142fc-0880-4a51-969b-2dac34cc00bc
2. Академічне письмо: навчальний посібник / уклад.: Т.М. Костирко, С.В. Ларенкова, І.В. Бондар, М.С. Жигалкіна. Миколаїв : НУК, 2022. 116 с.
3. Безкоштовні програми перевірки тексту на плагіат. URL: https://www.ire.kharkov.ua/wp-content/uploads/2021/02/Antiplag.pdf

4. ДСТУ 8302:2015 Національний стандарт України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова», 2016. 20 с.
5. Мороз В.М. Методика написання наукових текстів та вимоги до їх підготовки до друку / В.М. Мороз, С.А. Мороз, Д.А. Терещенко. – Х.: НТУ «ХПІ», 2022. – 90 с. URL: https://web.kpi.kharkov.ua/sp/wp-content/uploads/sites/95/2022/09/Navchalnij_kontent_OND.docx
6. Положення про планування і облік основних видів роботи науково-педагогічних та педагогічних працівників НТУ «ХПІ». URL: https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/metodotdel/dokumenty/normatyvni-dokumenty-2/
7. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у випускних кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти НТУ «ХПІ». URL: https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/quality/wp-content/uploads/sites/44/2024/06/polozhennya-proekt-plagyat.pdf
8. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022. р. № 2811-IX. Офіційний вісник України. 2023. №3. С. 74-76
9. Реєстрація авторського права на твір: покрокова інструкція. URL: https://www.youtube.com/watch?v=0aULnq9qWT0
10. Moroz V., Buka S., Moroz S., Trush O., Moroz O. Methodology of organization of scientific research: manual in two parts in the group of international authors – part 1: Theoretical and methodological basics of organization of scientific research. Lviv: publishing house «Novyi Svit – 2000», 2024. 128 p.

Додаткова література

11. Абрамова О.В., Кононенко Л.В., Ткачук А.І. Інформаційні технології в наукових дослідженнях: методологія та організація. Інноваційна педагогіка. 2025. Вип. 84. Том 2. С. 159-164.
12. Бойченко М.І Інституційні засади академічної доброчесності: філософська та правова концептуалізація. Філософія освіти.. 2019. № 1(24). С. 97-114
13. Гришко В.І., Киричук Б.С. Академічна доброчесність і штучний інтелект: подолання викликів у освітньо-науковій діяльності України та зарубіжних держав. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право. 2024. Вип. 85:, Ч. 2. С. 305-310
14. Дзьобань О.П. Методологія, організація та технологія наукових досліджень: навч. посіб. для аспірантів. Одеса: Фенікс, 2025. 284 с.
15. Карпенко Н.В., Педченко Н.С., Іваннікова М.М., Бірта Г.О., Стрілець В.Ю. Емпіричні методи наукового дослідження – теорія і практичний досвід. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2024. Вип.4 (114). С. 108-113.
16. Максьом К.В., Базилевич В.М. Основи академічного письма в епоху ШІ: від генерації ідей до розвитку критичного мислення. Інноваційна педагогіка. 2025. Вип.79, Том 2. С. 239-242
17. Методи досліджень у публічному управлінні: опорний конспект лекцій для вивчення дисципліни здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / авт.-уклад.: Г.П. Пасемко, О.М. Таран, В.В. Сербін. Харків : Держ. біотехн. ун-т, 2024. 125 с.
18. Методологія публічного управління: навчальний посібник. / укладач І.В. Шпекторенко. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 120 с.
19. Надурак В. Критичне мислення: поняття та практика. Філософія освіти. 2022. №28 (2). С. 129-147
20. Пархоменко-Куцевіл О.І. Теоретичні аспекти використання технологій штучного інтелекту при підготовці наукових текстів досліджень в галузі публічного управління. Актуальні питання у сучасній науці. 2025. № 2(32). С. 271-281
21. Петровський П.М. Методологія наукового дослідження в галузі державного управління : навч. посіб. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2015. 240 с.
22. Плачинда Т. Формування етикету наукового спілкування у науковців-початківців. Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі міжпредметні зв’язки збірник наукових праць. 2023. Вип.42. С. 94-107
23. Сурмін Ю.П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. Київ: НАДУ, 2008. 184 с.
24. Філіпенко Л.В., Думанський О.В., Козак О.В. Академічна доброчесність в науковому та освітньому середовищі закладів освіти України: погляд крізь призму наявності штучного

інтелекту. Академічні візії. 2023. Вип. 19. URL: https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/380/336
25. Шестакова С.О. Використання штучного інтелекту в академічному письмі як інструменту покращення якості текстів. Педагогічна Академія: наукові записки. 2924. №12. URL: https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/424/303
26. Штефан А.С. Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту : монографія. Київ: НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс». 2017. 150 с.
27. Living guidelines on the responsible use of generative AI in research ERA Forum Stakeholders' document. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/2b6cf7e5-36ac-41cb-aab5-0d32050143dc_en?filename=ec_rtd_ai-guidelines.pdf
28. Pandey S.K. Theory and Method in Public Administration. Review of Public Personnel Administration. 2017. Vol. 37 Iss. 2. P. 131–138
29. Raimondo E., Newcome K.E. Mixed-Methods Inquiry in Public Administration: The Interaction of Theory, Methodology, and Praxis. Review of Public Personnel Administration. 2017. Vol. 37 Iss. 2. P. 183–201.
30. Researchers' use of ai for content discovery and submission decisions selected findings from full report of Springer Nature URL: https://library.kpi.kharkov.ua/files/documents/No_barriers/ai_for_content_discovery_and_submission_decisions_mini_report_01.12.2025_.pdf

Інформаційні ресурси

https://zakon.rada.gov.ua
https://www. naqa.gov.ua
https://www.kmu.gov.ua/
https://www.president.gov.ua/

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k:

Поточний контроль (практичні, семінарські), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3	Підсумковий контроль (для ОК з іспитом), k_4
0,4		0,3	0,3

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.
Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = П \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3 + Пк \cdot k_4$$

де: $П$ – середньозважена середня оцінка за поточний контроль
I – оцінка за виконання індивідуального завдання
K – середньозважена оцінка за контрольні роботи
$Пк$ – оцінка за підсумковий контроль

$$\Pi = \frac{\Pi_1 \cdot a_1 + \Pi_2 \cdot a_2 + \ldots + \Pi_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^{n} a_i}$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за кожне практичне (семінарське) або лабораторне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \ldots + K_m \cdot b_m}{\sum_{i=1}^{m} b_i}$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за кожну контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову (П, K, I,...) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ».

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.
Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/

Погодження

Силабус погоджено

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

Гарант ОП
Володимир МОРОЗ